

ԵՐԵՎԱՆԻ ԿՈՍԻՏԱԿՈՒ ԱՆՎԱԾ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՍՄԵՐՎԱԿԱՏՈՐԻԱՅԻ ԱՄՍԱԳԹՐՁ

Լուսեփեսել ISSN 1829-0469 բղբային դարբերակը 2005թ. դեկտեմբերի 25-ից (162)

6 (6) հունիս 2019

ՀՈՒԹՈՒՄ ՄԵԿԸ ԵՐԵԽԱՆԵՐԻ ՊԱՇՏՈՎԱՆՈՒԹՅԱՆ ՕՐՆ Է

ՀՈՒԹՈՒՄ ՎՐԱՅԱՐՎԱԾ Ա. ԽՎԱՅՏՐՎԱԾԻ ՎՆՎ. 15-ՐԴ ՄԻՋԱՎԳՎՅԻՆ ՄՐՑՈՒՅԹԻ ՀՎՐՈՂՈՐ

Ա. ԽՎԱՅՏՐՎԱԾԻ անվ. 15-րդ միջազգային մրցույթի համձնախումբը
ՀՀ Նախագահ՝ Արմեն Սարգսյանի և նրա տիկնոց՝ Նույն Սարգսյանի հետ

Ա. ԽՎԱՅՏՐՎԱԾԻ համերգասրահում, պետական պաշտոնական օրյակում,
առաջին անգամ էր, որ երկրի նախագահի հետ մրցույթի համձնախմբի անդամները
վայելեցին համերգը

9

ԵՊԿ-Ի ՀՎԵՎԵՏՈՒ ՀՎՄԵՐԳԸ

Դամիել Մելքոնյան,
Երևանի Կոմիտասի անվ. Կոնսերվատորիայի փողային նվագախումբ,
դիրիժոր Գեղամ Ակրտչյան

3

ՄԻՋՈՑՎՈՈՒՄ ՆՎԻՐՎԱԾ ԵՐԵԽԱՆԵՐԻ ՊԱՇՏՈՎԱՆՈՒԹՅԱՆ ՕՐՎԱՆ

Ա. Սպենդիարյանի անվ. Երաժշտական դպրոցի սամերձ՝
Արևիկ Վարդանյան, Աննա Սարգսյան

9

ՎԻԱԳԻՆ ԻԱՄԵՐԳԸ ԼՈՒԽԻՆԵ ԶԱՓԱՐՅԱՆԻ ԵՎ ԽՈՐԵՆ ՊԱՍՅԱՆԻ ՏՈՒՆ-ՔԱՆԳԱՐԱՆՈՒՄ

Թանգարանի բացման արարողությունը Ռաֆֆի Պայանի դեկավարությամբ և
Տ. Նաթան արքեպիսկոպոս Յովհաննիսիսանի օրինությամբ

4, 7, 10

Ծումանյանական խարականությամբ ներշնչված
հայ կոմպոզիտորների օպերաները.
Ալեքսանդր Սպենդիարյան «Ալմաս»,
Վարդան Աշեմյան «Կիկոսի մահը»

ԱՎԱՐՏՎԿՎԱԾ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՆՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՊԿ-ՈՒՄ

ԵՊԿ ՎՈԼԿԱԼ-ՏԵՍԱԿԱՆ ՖԱԼԿՈՎՈՒԹԻ ԽՄԲԱՎԱՐԱԿԱՆ ԲԱԺՄԻ ՀՐՁԱՎԱՐՈՒՄ
Լիլիթ Շահվերդյան,
Դասախոս Նարին Ուկանյանի դասարան

2, 3, 4

Ալիս Ճեքիմբաշյան, Վարդան Աշեմյան, Սարինե Օթարյան,
և միջոցառման հյուրերը

5

Ավարտական պետական ֆինանսությունները ԵՊԿ-ում

Մայիսի 20-31-ը մերայի, Երևանի Կոմիտասի անվ. պետական կոմիտեվառողիայում, Դիրիժորության, Երաժշտագիտության, Կոմպոզիտորական, Դաշնամուրային, Փողային գործիքների, Նվագախմբային, Ակադեմիական մեներգեցողության, Ժողովրական գործիքների և երգեց-

ժրագիրն արանձնահատուկ էր. եթե նախորդ տարիներին որպես հայ կոմպոզիտորի ստեղծագործություն կատարվում էր XIX-XXI դդ. որևէ հայ կոմպոզիտորի հեղինակած խմբերգ, ապա այս տարի,

**Զագ-Էստրադային բաժնի ուսանողների
ավարտական քննություններն անցան
«Yans» թարառում,
Կանձնախումբ՝ Արմանուշ Չակորյան, Ռախիս
Մկրտչյան, Նարինե Զարիֆյան (ամբիոնի
վարիչ), Արմեն Ջյուսնուց (նախագահ),
Լուսինե Քչողյան**

**Ակադեմիական մեներգեցողության բաժնի ավարտական քննության
հանձնախումբ՝ Արմեն Բագմանյան, Գայանե Գեղամյան (ամբիոնի վարիչ),
Դամիկ Պապյան (նախագահ), Ութեկա Օջախյան, Դամիկ Դաշտագործյան**

դուրյան և զագ-էստրադային գործիքների ու ջազ-փոփ երգեցողության բաժններում տեղի ունեցան ավարտական պետական քննությունը:

Մայիսի 23-ին Հայաստանի երաժշտական ընկերության դահլիճում տեղի ունեցավ ԵՊԿ Վլկալ-տեսական ֆակուլտետի խմբավարական բաժնի պետական ավարտական քննությունը: Այս տարի քննական հանձնաժողովի նախագահը Հայաստանի պետական կամերային երգչախմբի գեղարվեստական դեկան էր Ավարտող Շուրբերուն էր: Ավարտող չորս ուսանողներից Գործիքներուն ըստ Ավարտության անարատ և ներդաշնակ շուրջը:

յակի առիվի, բոլոր ուսանողների ծրագրերուն այս կետը ներառում էր բացառապես «Կոմիտաս»: Ուսանողներից յուրաքանչյուրը յուրովի երեկոն անհմտներած կոմիտասյան խմբերգ՝ հաշվուու լինելով դեկանարի և սարադի առջև: Կոմիտասի անունը կրող կոմիտասորիայում իրենց ուսանողական տարիներին ձեռք բերած գիտելիքներն արդեն որակավորում ստացած խմբավարներն առաջին հերթին կգրքածեն ի նպաստ հայ խմբերգային երաժշտության տարածման՝ հոգում մշտական կրելով կոմիտասյան խմբերգերի անարատ և ներդաշնակ շուրջը:

**ԳՐԻԳՈՐ ԿԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՅՆ
Խմբավար,
«ԵՊԿ հրատարակչության» խմբագիր**

**ՎԿՎՐԾՎԿՎԱՆ
ՔՆՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԳՐՈՒԾՎԿՎԱՆ
ՀԵՌՎԿՎՐՄԵՐԸ**

Ստամալով ԵՊԿ ավարտական Պետական քննությունները գլխավորելու հրավերը (փողային և հարվածային գործիքների բաժնում՝ նկատեցի, որ կոմիտասորիայի նոր դեկանավորությունը բարենորոգումների ուղղությունը է: Այդ իսկ պատճառով հրավիրում է մի մասնագետի, որը կարող է անաշատ ներկայացնել շրջանավարտների կատարած աշխատանքները և նրանց ունակությունները, հետանկարային տեսլական կազմել՝ ելնելով եվրոպական առաջատար նվագախմբերի պահանջներից:

Այսօրվա «բաց սահմանների» հրավիճակում պետք է նշել, որ մեր շրջանավարտները, ումենալով բավականին կարողություն և ներուժ, զգալի լրացրումների կարիք ունեն, որոնք ավելի մրցունակ կուղարձնեն նրանց արվեստը միջազգային ասպարեզում: Յատկապես, դա վերաբերվում է տվյալ գործիքների տարատեսակների տիրապետելուն: Պետական ավարտական քննությանը, ցանկալի կիներ ներկայացնել գործեր, որոնք գրված են գործիքների ստորագրությունուն և նախորդող փողային նիշքան էլ աշխատատար էին:

Փայտյա պղնձյա փողային և հարվածային գործիքների բաժնի ավարտական քննության հանձնախումբ՝ Նորի Գալստյան, Եղուարդ Բարսեղյան (նախագահ), Գայանե Մուրադյան (փողային ամբիոնի վարիչ), Վաղարշակ Պեպանյան (փողային կամերային ամբիոնի վարիչ), Փարի Մայիսյան

գիտություն տեսլական կազմել՝ ելնելով եվրոպական առաջատար նվագախմբերի պահանջներից:

Այսօրվա «բաց սահմանների» հրավիճակում պետք է նշել, որ մեր շրջանավարտները, ումենալով բավականին կարողություն և ներուժ, զգալի լրացրումների կարիք ունեն, որոնք ավելի մրցունակ կուղարձնեն նրանց արվեստը միջազգային ասպարեզում: Յատկապես, դա վերաբերվում է տվյալ գործիքների տարատեսակների տիրապետելուն: Պետական ավարտական քննությանը, ցանկալի կիներ ներկայացնել գործեր, որոնք գրված են գործիքների ստորագրությունուն և նախորդող փողային նիշքան էլ աշխատատար էին:

Այսօրվա «բաց սահմանների» հրավիճակում պետք է նշել, որ մեր շրջանավարտները գլխավորելու հրավերը (փողային և հարվածային գալուստյան հանձնախումբ՝ Նորի Գալստյան, Եղուարդ Բարսեղյան (նախագահ), Գայանե Մուրադյան (փողային ամբիոնի վարիչ), Վաղարշակ Պեպանյան (փողային կամերային ամբիոնի վարիչ), Փարի Մայիսյան

գիտություն տեսլական կազմել՝ ելնելով եվրոպական առաջատար նվագախմբերի պահանջներից:

Այսօրվա «բաց սահմանների» հրավիճակում պետք է նշել, որ մեր շրջանավարտները, ումենալով բավականին կարողություն և ներուժ, զգալի լրացրումների կարիք ունեն, որոնք ավելի մրցունակ կուղարձնեն նրանց արվեստը միջազգային ասպարեզում: Յատկապես, դա վերաբերվում է տվյալ գործիքների տարատեսակների տիրապետելուն: Պետական ավարտական քննությանը, ցանկալի կիներ ներկայացնել գործեր, որոնք գրված են գործիքների ստորագրությունուն և նախորդող փողային նիշքան էլ աշխատատար էին:

Այսօրվա «բաց սահմանների» հրավիճակում պետք է նշել, որ մեր շրջանավարտները, ումենալով բավականին կարողություն և ներուժ, զգալի լրացրումների կարիք ունեն, որոնք ավելի մրցունակ կուղարձնեն նրանց արվեստը միջազգային ասպարեզում: Յատկապես, դա վերաբերվում է տվյալ գործիքների տարատեսակների տիրապետելուն: Պետական ավարտական քննությանը, ցանկալի կիներ ներկայացնել գործեր, որոնք գրված են գործիքների ստորագրությունուն և նախորդող փողային նիշքան էլ աշխատատար էին:

Այսօրվա «բաց սահմանների» հրավիճակում պետք է նշել, որ մեր շրջանավարտները, ումենալով բավականին կարողություն և ներուժ, զգալի լրացրումների կարիք ունեն, որոնք ավելի մրցունակ կուղարձնեն նրանց արվեստը միջազգային ասպարեզում: Յատկապես, դա վերաբերվում է տվյալ գործիքների տարատեսակների տիրապետելուն: Պետական ավարտական քննությանը, ցանկալի կիներ ներկայացնել գործեր, որոնք գրված են գործիքների ստորագրությունուն և նախորդող փողային նիշքան էլ աշխատատար էին:

Այսօրվա «բաց սահմանների» հրավիճակում պետք է նշել, որ մեր շրջանավարտները, ումենալով բավականին կարողություն և ներուժ, զգալի լրացրումների կարիք ունեն, որոնք ավելի մրցունակ կուղարձնեն նրանց արվեստը միջազգային ասպարեզում: Յատկապես, դա վերաբերվում է տվյալ գործիքների տարատեսակների տիրապետելուն: Պետական ավարտական քննությանը, ցանկալի կիներ ներկայացնել գործեր, որոնք գրված են գործիքների ստորագրությունուն և նախորդող փողային նիշքան էլ աշխատատար էին:

Այսօրվա «բաց սահմանների» հրավիճակում պետք է նշել, որ մեր շրջանավարտները, ումենալով բավականին կարողություն և ներուժ, զգալի լրացրումների կարիք ունեն, որոնք ավելի մրցունակ կուղարձնեն նրանց արվեստը միջազգային ասպարեզում: Յատկապես, դա վերաբերվում է տվյալ գործիքների տարատեսակների տիրապետելուն: Պետական ավարտական քննությանը, ցանկալի կիներ ներկայացնել գործեր, որոնք գրված են գործիքների ստորագրությունուն և նախորդող փողային նիշքան էլ աշխատատար էին:

Այսօրվա «բաց սահմանների» հրավիճակում պետք է նշել, որ մեր շրջանավարտները, ումենալով բավականին կարողություն և ներուժ, զգալի լրացրումների կարիք ունեն, որոնք ավելի մրցունակ կուղարձնեն նրանց արվեստը միջազգային ասպարեզում: Յատկապես, դա վերաբերվում է տվյալ գործիքների տարատեսակների տիրապետելուն: Պետական ավարտական քննությանը, ցանկալի կիներ ներկայացնել գործեր, որոնք գրված են գործիքների ստորագրությունուն և նախորդող փողային նիշքան էլ աշխատատար էին:

Այսօրվա «բաց սահմանների» հրավիճակում պետք է նշել, որ մեր շրջանավարտները, ումենալով բավականին կարողություն և ներուժ, զգալի լրացրումների կարիք ունեն, որոնք ավելի մրցունակ կուղարձնեն նրանց արվեստը միջազգային ասպարեզում: Յատկապես, դա

ԵՊԿ-ի հաշվետու համերգը

Հունիսի 11-ին առաջին անգամ, Արամ Խաչատրյան համերգարախում կայացավ Երևանի Կոմիտասի անվ. պետական կոնսերվատորիայի տարեկան հաշվետու համերգը: Մեծ իրադարձություն էր երաժշտական կյանքում, ոչ միայն բուհի, այլև երաժշտական համրության համար: Առանձնահատուկ էր այն, քանի որ ընդամենը երեք ամիս առաջ վերաստեղծվեցին սիմֆոնիկ, փողային նվագախմբերը և երգչախումբը: Դետաքրքիրն այն է, որ դեկավարության կողմից ուսանողներին էր վստահել կազմակերպելու այս խճերի ահենի դժվար աշխատանքը, առաջին հերթին հենց դրանց կազմավորման հարցը: Երկու բաժնից բաղկացած ծավալուն համերգային ծրագրով հանդես եկավ ամբողջ կոնսերվատորիան: Ծրագրի տևողությունը հիշեցնում էր խորհրդային շրջանի մեջ՝ սիմֆոնիկ ֆիլհարմոնիկ համերգները: Միայն իրատարակելով ծրագիրը և թվարկելով դիրիժորներին տեսանելի է համերգին նախապատրաստվելու լրջությունն ու ծավալը:

Առաջինը Ելույթը ունեցավ նաև սիմֆոնիկ նվագախումբը, ոիդիժոր՝ Գեղամ Մկրտչյան, գեղարվեստական դեկավար՝ ՀՀ վաստակավոր արտիստ, պրոֆեսոր Կաղարշակ Պեպանյան: Հնչեցին Որբերտ Պետրոսյանի «Տոնական քայլեր»ը, Աշոն Բարձանյանի «Խն սիրոց լեռներուն ե», Վկյան Սարոյանի պիեսի հիմնա վրա գրված երաժշտությունից՝ մենակատար՝ Դանիել Սելոնյան (շենոր), նաև Որբերտ Պետրոսյանի «Ալաշկերտի պար»ը:

Գերազանց ելույթը ունեցավ նաև սիմֆոնիկ նվագախումբը ուսանող տարբեր դիրիժորների դեկավարությամբ՝ Նիկոլայ Պողոսյանի դեկավարությամբ հնչեց Վոլֆգանգ Ամանդ Ենուս Մոցարտի 36-րդ Սիմֆոնիան (Linz, C-dur, K. 425), Գաետան Դոմինիոնի Կոնցերտինոն կամանեսի և նվագախմբի համար, կատարեց Ավետիք Ղազարյանը:

Դիրիժոր Ներսես Մկրտչյանի դեկավարությամբ հնչեցին Կառլ Սարիա ֆոն Կերերի «Ազատ հրաձիգ», Լյուտվիգ Վան Բեթհովենի «Կորիոլան» (օր. 50), Էրվանդ Գրիգի դաշնամուրային Կոնցերտը a-moll, 1-ին մաս, մենակատարն էր Կարդան Գյողակյանը:

Դիրիժոր Դավիթ Մարտիրյանի դեկավարությամբ հնչեցին Կառլ Սարիա ֆոն Կերերի «Ազատ հրաձիգ», Լյուտվիգ Վան Բեթհովենի «Կորիոլան» նախերգանքները, ջուրակի և նվագախմբի համար F-dur, օր. 60 Ունանմը, կատարեց Ավագին Ամին Խալաթյանը:

Եղանակը Հովհաննիսյան «Հայաստան» խմբերգը հնչեց Հայաստանի սիմֆոնիկ նվագախմբի և «Դիվիզի» (գեղարվեստական դեկավար և խմբավար՝ Մարինե Ալավերդյան), ԵՊԿ «Կոմիտաս» (խմբավար՝ Գայանե Սահակյան), «Ազապէ» կամերային (գեղարվեստական դեկավար և խմբավար՝ Մարիա Գալստյան) երգչախմբի մասնակցությամբ, դիրիժոր՝ Շահե Քեշեշյան: Ներածական խոսքը և համերգը

Ներսես Մկրտչյան

Աղավանի Ամի Խալաթյան

Դայաստամի սիմֆոնիկ նվագախումբը, «Դիվիզի» (գեղարվեստական դեկավար՝ խմբավար՝ Մարինե Ալավերդյան), ԵՊԿ «Կոմիտաս» (խմբավար՝ Գայանե Սահակյան), «Ազապէ» կամերային (գեղարվեստական դեկավար և խմբավար՝ Մարիա Գալստյան) երգչախմբի մասնակցությամբ, դիրիժոր՝ Շահե Քեշեշյան

Լուսամկարմերը՝ Մարիամ Ղազանչյանի

Վարդան Գյողակյան, դիրիժոր Ներսես Մկրտչյան

Վարում էր ԵՊԿ երաժշտության պատմության ամբողնի վարիչ, արվեստագիտության թեկնածու Լուսինե Սահակյանը:

Գոյաց Շահե Քեշեշյան:

Ազարտական պետական ինսուրյունները ԵՊԿ-ում

Նվագախմբային բաժնի ավարտական քննության համանախում՝ Ուլրեն Սմբատյան (դեկան), Գագիկ Սմբատյան, Էռնեստ Արաքերով (նախագահ), Ալեքսանդր Կոտեմյան (ամբիոնի վարչ), Բագրատ Վարդակյան

Ները, բացառությամբ մեկի՝ վոկալիստուներ էին. շատ եմ կարևորում ստեղծելու միջավայր և հնարավորություններ խրախուսելու և զարգացնելու գործիքային ոլորտը մերկայացնող ուսանողների քանակը և որակը: Կարծում են վոկալիստություններ պետք է արվեստի հայկական նվագախումը բնակչության համար հնչեցնելու համար աշխատավոր աշխատավորական չափանիշներին և նախասիրություններին: Սիանցանակ անհրաժեշտ է ընդլայնել գործիքային բաժնի ուսանողների քանակը և ապագայուն հնարավորություն ունենալու տարբեր կազմերի անսամբլներ և նոյն վոկալիստներին կենդանի նվագակցության հնարավորություն ստեղծել. շրջանավարտները երգում էին ծայնագործության մակարդակությամբ, ինչը բավական նվագեցնում է ապագա արտիստի կոփակածությունը»:

Ժողովրդական գործիքների և երգեցողության բաժնի ավարտական քննության համանախմբի անդամներ՝ Սամվել Երկնափեշյան և Արգամ Ուշանյան, ԵՊԿ պրոֆ. Ծովինար Շովիանիսյան, շրջանավարտներ՝ Գոհար Դիշլանյան, Սոնիկա Նազարյան, Նելլերտ Ասատրյան, Գևորգ Ալաբեյյան

2 Արավել աշքի ընկած շրջանավարտներն էին՝ Լիլիա Առաքելյանը, Տիգրան Պետրոսյանը, Սարեկ Էրբահիմյան:

Հատկանշական է դասախոսներ, պրոֆեսորներ Ս. Թեշեկի, Գ. Ավանեսովի, Ս. Խարաջյանի բարձր պրոֆեսիոնալ աշխատանքը:

Նշենք նաև նվագակցությունների բարձր մակարդակը, հաստկացնելու կոնցերտը շրջանավարտ, պրոֆեսորներ Տ. Զ. Թաղևոսյանի՝ բարձր պարզությունուն ունեցող տվյալը համար աշխատավոր աշխատավորությունը:

Եղմնությունների բարձր մակարդակը շրջանավարտ, պրոֆ. Տ. Զ. Թաղևոսյանի՝ բարձր պարզությունուն ունեցող տվյալը:

Ինչպես նշել է ջազակարադարձ Յանիկ Արմեն Շոյլսունունը. «Բոլոր շրջանավարտ-

ավարտական քննությունների համանախմբի անդամներից Գագիկ Սմբատյանը մասնակի նվագական քննությունը միայն մի առողմով եմ շատ վրոպակած. Որոշ ուսանողներ դժգոհելով իրենց գնահատականներից անհարգալից վերաբերումը ցույց տվեցին հանձնախմբին: Դա անձամբ ինձ համար շատ ցավակալ է: Ուսանողների այսպիսի պահպանքը ուղղակի անբույյատերի է: Կարծում են այս ստեղծ նաև դասատուների մեղավորություն է կա, նրանք պետք է կրեմ ոչ միայն մասնագիտական, այլ նաև բարոյական պատասխանատվություն:

Դետաքրքիրն է, ի՞նչ չափանիշներով են դրվել գնահատական քննությունների համար, ի՞նչ պարզություն ունեցող աշխատավոր աշխատավորությունը: Արդյո՞ք կիրառվել են այս դեպքում նման չափանիշներով:

Ժողովրդական գործիքների և երգեցողության բաժնի ավարտական քննության համանախմբի անդամներ՝ Սամվել Երկնափեշյան և Արգամ Ուշանյան, ԵՊԿ պրոֆ. Ծովինար Շովիանիսյան, շրջանավարտներ՝ Գոհար Դիշլանյան, Սոնիկա Նազարյան, Նելլերտ Ասատրյան, Գևորգ Ալաբեյյան

4

**Վոազին համերգը Լուսինե Չափյանի
Եվ Խորեն Պայտանի տուն-թանգարանում**

Սերածական խոսքը Գոհար Չափյանի

Գոհար Չափյան, Կարինե Բրուսյան

Դիանա Դարուբյունյան, Նարինե Անամիլյան, Սուսաննա Դավթյան (տնօրեն), Աննա Պողոսյան, Մարգարիտ Մարգարյան (դաշնակահարուիկի), Ալեյնա-Մարտի Պայտան քոյրեր, Գոհար Չափյան (կազմակերպիչ, երաժշտագետ), Անդրանիկ Մալխասյան Առաջին համերգը Լուսինե Չափյանի և Խորեն Պայտանի տուն-թանգարանում կազմակերպված կոնսերվատորիականների կողմից

4 Կոնսերվատորիականների կողմից կազմակերպեց առաջին անգամ համերգ նորարար Լուսինե Չափյանի և Խորեն Պայտանի տուն-թանգարանի առթիվ հունիսի 19-ին: Դամերգային ծրագրը կրում էր «Նվիրություն Լուսինե Չափյանին և Խորեն Պայտանին» խորագիրը, այս նաև ողջոյն էր Ռաֆֆի Պայտանի դուստրի և հիմնականում կատարվեցին Լուսինե Չափյանի երկացանկից ստեղծագործությունները և միայն Անդրանիկ Մալխասյանի կատարմանը Խորեն Պայտանի երկացանկից: «Երաժշտական Դայաստան» ամսագրի բարեկամների ակումբի շոշանակում դեկավար և կազմակերպիչ՝

«ԵՊԿ իրատարկչության» իրատարակիչ, իայ իրականության մեջ երաժշտական մասնագիտական մամուլի հիմնադիր, երաժշտագետ Գոհար Չափյանի նախաձեռնությունների միասին ԵՊԿ կազմակերպելի նաև իր համախոների հետ միասին ԵՊԿ պորֆեսոր, դաշնակահարուիկ Մարգարիտ Սարգսյանը, և ԵՊԿ մեներգեցողության ամբողջի վարիչ Գայանե Գեղանյանի խրախուսամբ, հանձնելով Լուսինե Չափյանի Պայտանի Տուն բանգարանի տնօրինության հետ:

Գոհար Չափյանը Խորեն Պայտանի կոնսերվատորիական առաջին շրջանավայրում ուսանողն (1978-1981 թթ.) է, որն իր դեկավարի՝ հայտնի միջնադարագետ՝ Ն. Կ. Թահ-

միջյանի խորհրդով գրաբար է սովորել լընկերուիի Անահիտ Տեր-Կարապետյանի հետ նիսական, սկզբում ԵՊԿ-ում մեկ տարի՝ որպես ազատ ունկնդիր, այնուհետև ԵՊԿ-ում 2 տարվա կուրսերը: Ինչպես իր ներածական խոսքում իշխատակեց բանախոսը սիրված պորֆեսոր, մտավորական Սարգսյանի Բրուսյանը (ԵՊԿ դեկանն էր) կոնսերվատորիայի ուսանողների մողումն իմանալով, որ հետաքրքրված են և համալսարանում են դասերի այցելուն Խորեն Պայտանի բանասիրական ֆակուլտետի ուսանողների հետ:

5

С ЮБИЛЕЕМ ТЕБЯ, ДРОГОГАЯ НАТАЛЬЯ

Поздравляя с двойным юбилеем Наталью Асмариан, предлагаем Вашему вниманию Сонет, написанный ее отцом, Татевосом Асмаряном

Все в жизни грех и суeta

Актеров тайное волненье,
Декора яркое свеченье
И сдавленного смеха пенье,
Все это - грех и суeta,

Твое нелегкое стремленье
Познать актера вдохновенье,
Иль очень частое паденье.
Все те же - грех и суeta.

И ожидание, томленье,
И зала темного сиденье,
Пред занавесью откровенья,
Опять же - грех и суeta.

Все в жизни грех и суeta,
Где вдохновенью нет следа...

торию музыкального театра", причем сама и предложила составить программу этого предмета. До этого я долгое время преподавала и в колледже при хоровом обществе, который готовил кадры для консерватории.

Как Вы оцениваете сегодняшний интерес к оперному жанру?

Сегодняшний интерес к оперному жанру несравним, конечно, с тем интересом, который был в 1980-е годы, но за последние несколько лет публика активно следит за новыми постановками, что само по себе

Выступление первоклассницы Н.Асмариан в Большом зале Филармонии (концерт к 50-летию школы им. Спендиарова).

дает стимул для премьер. Опера – это единственный жанр, который никогда не исчезнет, по той простой причине, что объединяет в себе практически все – театр, музыку, литературу, живопись, балет, кино. Но удержаться в нем не так-то просто, здесь довольно ощутима роль жесткого отбора.

А как все начиналось? В детстве я мечтала стать балериной, в крайнем случае, певицей. Когда меня спрашивали: кем ты хочешь стать, я всегда отвечала – артисткой. Но стала супфлером. А это получилось благодаря моему знанию репертуара, т. к. я детство провела за кулисами театра.

А также благодаря моим родителям, которые долгие годы работали в оперном театре: папа, Татевос Асмариан – концертмейстером солистов и в балете, а мама, Нелли Матевосян – концертмейстером хора. Папа был также организатором мужского хора церкви Св. Гаяне, который впервые в Армении исполнил в оригинале "Патараг" Комитаса.

Благодаря им яросла в атмосфере любви к театру и музыке. Часто выступала в концертах и участвовала в программе "Филармония школьника", созданной профессором А. Будагяном.

Татевос Асмариан

Дома у стены с коллажами Татевоса Асмариана и его портретом художника Рубена Овнатаняна, 1977

У Вас очень богатая творческая биография, но что Вам нравится больше всего?

Самое большое удовольствие я получаю от чтения книг и журналов, просмотра фильмов, посещения выставок художников, прослушивания хорошей музыки.

А какая книга самая любимая?

Моей настольной книгой уже долгие годы остается книга "Как это делается" Карела Чапека.

А самая любимая опера?

Их много. Но на меня неизгладимое впечатление всегда оставляло творчество гениального Джузеппе Верди. Но из всех его опер на первое место я ставлю "Аиду", которая шла в нашем театре в течение 40 лет в постановке Армена Гулакяна.

Немного о Ваших творческих планах.

Работаю над книгой "Диалоги с профессионалами", где рассказываю о всех талантливых людях, с кем мне посчастливилось работать, с которыми меня связывают не только творческие, но и дружеские взаимоотношения. А на досуге пишу юмористические рассказы из театральной жизни. Эта книга будет называться "Взгляд из супфлерской будки".

Обе книги хочу посвятить моим родителям.

Подготовила к печати
ЛИЯ ХОДЖОЯН

Наталья Асмариан со своей Марусей, 1995

Кроме супфлерской деятельности Вы также занимались преподаванием?
Да, 15 лет я преподавала в театральном институте "И-

«ՎԱՀԱՆ ԹԵՐԵՅՅԱՆ» ՄՐՑՎԱԿԿ

ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑՎԱԿ «ՎԱՀԱՆ ԹԵՐԵՅՅԱՆ» ԿՄԵՆՎԱՅՅԱ ՄՐՑՎԱԿԿԱՎՐԾԽՈՅՑՈՒՆԸ

Մայիսի 30-ին, Թեքեյան կենտրոնում տեղի ունեցավ արդեն ամենամյա դարձած «Վահան Թեքեյան» մրցանակարաշխության համբաւավոր արարողությունը: Սիցօցառմանը ներկա էին ԱՍՆ-ի և Կանադայի ԹՍՍ կենտրոնական վարչության նախագահ Երվանդ Ազատյանը, ՔԹՍՍ նախագահ Ռուբեն Միրզախանյանը, մշակույթի բազմաթիվ գործիչներ, երիտասարդ արվեստասերներ, լրագրողներ:

Միջոցառումը բացվեց Հայաստանի ֆիլիարմոնիկ նվագախմբի կամերային կազմի Կոմիտասյան անկրկնելի երկերի կատարմանը:

Ողջույնի խոսքով հանդես եկավ Ռուբեն Միրզախանյանը և հայտարարեց այս տարվա մրցանակարաշխության չորս անվանակարգեր՝ գրականություն, երաժշտություն, կերպարվեստ և թատրական արվեստ: Նա իր խոսքով նշեց, որ այս մրցանակարաշխությունը ի բնականապես է ունեցել խորախուսել մշակույթի գործիչներին այդ իսկ կերպ զարգացնելով հենց մշակույթը:

«Մեր միջուրյունը միշտ մշակույթի կողքին է եղել և ոչինչ չի խնայել հանուն դրա զարգացման, իիմա էլ է այդպես,

Արա Ջակոբյան, Սոփա Ազնաւորյան, Արծվի Բախչինյան,
Բախտիար Շովակիմյան

ապագայում էլ այդպես է լինելու», - ասաց նա:

«Գրականություն» անվանակարգում մրցանակի արժանացավ կինոգետ, քանասեր, գրող Արծվի Բախչինյանի «Այլաստանցի Մոլչիկ հայաստանցին» վեպը:

Խոսելով Բախչինյանի այս վեպի մասին՝ գրականության հանձնախմբի նախագահ Երվանդ Ազատյանը խիստ կարևորեց այն. «Եթե որո ժամանակների չափանիշներով դատենք, ապա այս վեպը, միանշանակ, հավակնում է

«բեստություն լինելու»:

Ա. Բախչինյանի հարգելի բացակայության պատճառով մրցանակն ընդունեց նրա կինը, որն ամուսնու անունից շնորհակալություն հայտնեց բոլորին և հույս հայտնեց, որ աշխարհի չորս կողմուն սփռված հայությունն, իր ամուսնու գործի հերոսի՝ «Մուշիկի նման ի վերջո վերադառնալու և սուս և տեր է կանգնելու իր Յայրենիքին»:

«Թատերական արվեստ» անվանակարգում մրցանակի արժանացավ հայ թատրոնի պատմության լավագույն մասնագետ, կարելի է ասել այդ ասպարեզում վերջին մոհիկան Բախտիար Շովակիմյանի «Նոր Զուլայի թատրոն»: 1887-2017 թթ.» ուսումնասիրությունը:

Անվանակարգի ժյուրիի նախագահ Արմեն Էլբակյանը խիստ դրվագելի երանգներով ընդգծեց Բախտիար Շովակիմյանի ավանդի հայ մշակույթի և հատկապես հայ թատերարվեստի պատմության ուսումնասիրուն ոլորտում. «Մեր մշակույթի գործիմերը կարիք ունեն ոչ միայն ֆինանսական աջակցության, այլև վերաբերմունքի, իրենց քրտնաշատ աշխատանքի մեջ: Որովհետև այս ամենը ներդրում է ապագայի մեջ. այս ինչ իման ստեղծվում է, ճատակ ունի մեզանից ինտուսկության հարստացնելու և ապահովագույն դրամ է միտված նաև Բախտիար Շովակիմյանի այս արժեքավոր աշխատությունը: Նա հայ մշակույթի այս երախտավորներից է, որին կարելի է անվանել մեր քայլող պատմությունը, շատ ուրախ եմ, որ առիթ ունեն ներկայացնելու պահը»:

Բոլորին ողջունեց և շատ կարևոր խոսքով հանդես եկավ նաև դափնեկիրը՝ Բ. Շովակիմյանը: Նա իր խոսքով շնորհական խոսքը ուղղեց մրցանակարաշխության կազմակերպիչներին, և հայտարարեց, որ այս մրցանակի նյութական մասով տպագրելու է պարսկահայ թատրոնի մասին իր աշխատությունը. «Մյուս թատերագիտությունը մեռած է, տեղ չկա տպագրելու, փառը Աստու, որ «Ազգ» տեղ է տալիս մեր մշակույթին, այլապես, ոչ ոք չտպում»:

«Կերպարվեստ» անվանակարգում մրցանակի արժանացավ Արա Ջակոբյանը իր «Արևածաղիկներ» կտակի համար:

Անվանակարգի հանձնախմբի նախագահ, նկարիչ Կարեն Աղամյանը, ելույթում արժենորելով Արա Ջակոբյանի դեր հայ կերպարվեստում, - ասաց. «Արա Ջակոբյան ստեղծագործությունը տրամադրություն է ստեղծում, ընկերական-հարազատական միջավայր, նա, վատահ են, դեռ իր հս-

տակ խոսքը կասի հայ կերպարվեստի աշխարհում»:

Շնորհակալական խոսքում Արա Ջակոբյանը, ողջունելով ներկաներին, ասաց, որ իր համար անակնեկալ է եղել այս մրցանակը. «Անկեղծ ասած անակնեկալ եկա, երբ ասացին, որ մրցանակի եմ արժանացել»:

«Երաժշտություն» անվանակարգում հաղորդ ճամաչվեց կոմպոզիտոր Սոփա Ազնաւորյանը, «Հայաստան» մոնո-օպերայի համար:

Անվանակարգի հանձնաժողովի նախագահ Յակոբ Ավետիքյանն այն համարեց առանձնահատուկ գործ. «Այստեղ խոսքը ու երաժշտությունը իրար գտնում են մի շատ հրաշակի համաձուլվածքով, որի արդյունքում մենք ստանում ենք երաժշտական ստեղծագործություն, որը իմանված է Օսիպ Սամոնելչոստամի «Հայաստան» ստեղծագործության և դրա շրջանակներում տրվեր վկայությունների հիման վրա: Մի ամրող պաշտամունք եմ տեսնում այս ստեղծագործության մեջ ուղղված Հայաստանի: Սա իրավամբ, խոսքի երաժշտականությունը առանձնահատություն ունեցում է»:

Միջոցառումը եղավակալվեց Սոփա Ազնաւորյանի շնորհակալական խոսքով. «Շնորհակալ եմ բոլորից, ես այս ստեղծագործության աշխատամբուծմ մեջ զամբ եմ գործադրել, և գույն եմ, որ այն հասել է իր նպատակին»:

Դիշեցնեմ, որ սկսած 1991 թվականից Հայաստանի թեքեյան մշակութային միությունը մրցանակներ է շնորհում մշակույթի և գիտության տարբեր բնագավառների ներկայացնելու պահը»:

Սյուրու արժանացել բնագավառի մեջ արժանացել բազմաթիվ բանաստեղծներ, ինչպես՝ Սիլվա Կապուտիկյանը, Լյուիփի Շուրուար, Յայացյա Թամուզյանը, գեղանկարչներ՝ Վարուժան Վարդանյանը, Ուելբեն Արովյանը, Գևորգ Եղիազարյանը, քանդակագործներ՝ Եմիլ Գազարը, Լևոն Թոքմաջյանը, կոմպոզիտոր Տիգրան Սանսուրյանը, երգահան Ռուբեն Ջախսենյանը, դիրիժորներ՝ Շովակ Ավետիքյանը, Արուր Բախտամյանը, գրողներ՝ Լևոն Խեցյանը, Սարգս Կահագինը և լուրիչներ:

ԳԵՎՈՐԳ ԳՅՈՒԼՈՒՄՅԱՅԱ
«Դողված տպագրվել է «Ապագայ» ազգային, մշակութային և հասարակական շարաթաթերթում և «Ազգ» օրաթերթում
Պատրիաստեց՝ գոյաց ՇԱԳԱՅԱ

խարարությունը:

Կրամ խաչատրյան տուն-թանգարան ի նշան անհուն երախտագիտության և հարգանքի ամերիկահայ անվանի դաշնակահար, կոմպոզիտոր, տուն-թանգարարանի մեջ բարեկամ Շահան Արծրունուն փոխանցեց Մաեստրոյի կիսանդրիով գեղեցիկ հուշանվեր:

**Պատրիաստեց՝
ԱՐՄԵՆԻ ԱԹՈՅԱՅԱ**

Դայ օգնության ֆոնդի Հայաստանի մասնաճյուղի տնօրին Բագրատ Սարգսյանը և Ա. Խաչատրյանի տուն-թանգարարանի աշխատակից Անահիտ Շահմանյանը ողջունելու Շահան Արծրունուն

Ա. Խաչատրյանի տուն-թանգարանը
Շահան Արծրունուն փոխանցեց Մաեստրոյի
կիսանդրիով գեղեցիկ հուշանվեր

Շահան Արծրունուն

